

St Odolphus van Wijk aan Zee

Odolphus (Oirschot, geboortejaar onbekend - Utrecht, na 854) was een benedictijn en missionaris uit het einde van de 8e en begin 9e eeuw en is heilig verklaard. Odolphus verwierf naam als Apostel der Friezen. Odolphus of ook wel Odulp, Olof, Oelbert en Oel.

De eerste geschreven historische gegevens over Best spreken ervan dat Odolphus geboren werd uijt eene edele stamme onder de Franken. Zijn ouders stuurden hem naar Utrecht om hen daar te laten studeren: dat betekende in die tijd automatisch, dat je geestelijke werd. Volgens de verhalen zou hij het liefst monnik geworden zijn in het klooster van Utrecht. Maar zijn ouders hadden hem graag dichtbij zich in de buurt, op hun eigen landgoed. Daar bediende hij dan ook een klein kerkje in Oirschot. Kort na hun dood trad Odolphus toe tot de benedictijnen en verbleef in het Martinusklooster in Utrecht. Hij was mogelijk benoemd tot kanunnik in het kapittel van het Aartsbisdom Utrecht. De bisschop Frederik van Utrecht zond Odolphus uit naar Friesland waar hij het werk van zijn voorlopers Willibrord, Bonifatius en Liudger voortzette. De Friezen, die - aldus de kroniekschrijver - indertijd nog zeer wreed waren, waren de geloofsverkondigers nog lang niet vergeten. Bij Dokkum was honderd jaar eerder Sint Bonifatius vermoord. Odulfus' werkterrein lag vooral in de buurt van Stavoren. Hij voorspelde aan de Friezen hoe zij door heidense invallen van hun geloof zouden worden beroofd. Dat zou gebeuren op het moment, dat de zware steen, die vlak voor kerk van Stavoren lag, eigener beweging in zee zou rollen... Maar zodra die steen op dezelfde manier weer op zijn plaats terug zou komen - dat kon zelfs wel na Odulfus' dood zijn - dan zou het geloof hun weer opnieuw geschonken worden. Deze voorspelling ging in vervulling met de invallen van de Noormannen.

In onder meer Stavoren stichtte Odolphus een Benedictijner abdij. Het feest van Odolphus wordt op 12 juni gevierd. Ter herdenking werd in Wormer vanaf de Middeleeuwen tot en met 1919 op de zondag na 12 juni een kermis gehouden.

Rond het jaar 1000 zouden de Noormannen (volgens een legende) zijn lijk uit Stavoren hebben gestolen, en vervolgens op de Londense markt als relikwie te koop hebben aangeboden. Dit verhaal is niet waarschijnlijk, omdat Odulfus in de - thans niet meer bestaande - San Salvatorkerk te Utrecht begraven zou zijn. Hoe dit ook zij, de bisschop van Londen kocht het, maar wist het door te verkopen aan de abt van Evesham. Daarop geschieden er zoveel wonderen in Evesham, dat Odulfus ruimschoots zijn geld opracht vanwege de grote toeloop van pelgrims.

Hij wordt afgebeeld met een appel, omdat (naar men zegt) hij op school ooit werd beloond met een appel. Ook met een wandelstok: de enige luxe die hij zich permitteerde. Hij schijnt daarmee ooit een beginnende brand in zijn kerk te hebben geblust. Ook wel met een bedelnap als verwijzing naar zijn naastenliefde en zorg voor de armen.

In de Middeleeuwen genoot Odulfus in de Nederlanden een geweldige verering. In het bisdom Utrecht was 12 juni een officiële vrije dag. In de steden werd dan markt en kermis gehouden. Het was op 12 juni 1327 dat de blinde Mechteld uit de Den Haag tijdens de opheffing van de hostie bij het altaar van Maria van Jesse in de Oude Kerk te Delft, plotseling kon zien. Sindsdien werd in Delft op zijn feestdag of op de zondag erna de ommeegang van Maria van Jesse gehouden.

Het verhaal gaat dat St. Odolphus, tijdens een missiereis door Holland, in Wijk aan Zee en Duin kwam. De Relbeek, die vanaf Tussenwijck en de Dorpsweide, het dorp binnenliep, zorgde altijd voor veel wateroverlast. Odolphus sloeg met zijn staf een gat in de duinenrij zodat de Relbeek in zee kon afstromen. De bewoners van het dorp werden zo voor een groot deel verlost van de regelmatige wateroverlast van de beek. Bij ernstige regenval bleef men echter last houden van het overtollige duinwater dat door de beek werd afgevoerd naar lagere gronden. Sinds 1960 voert met het water via een rioolbuis af. Dit is nog steeds niet geheel afdoende maar wel een betere oplossing dan die van de heilige.

